

Sygn. akt IV CSK 668/14

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa "P." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
przeciwko Zakładom Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 21 maja 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

z dnia 5 czerwca 2014 r., sygn. akt I ACa 146/14,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2) zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej
kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 5 czerwca 2014 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku oddalił apelację strony pozwanej od wyroku Sądu pierwszej instancji zasądzającego od niej na rzecz strony powodowej kwotę 112 248,14 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu tytułem niezapłaconej ceny za zakupiony towar.

Sądy ustaliły między innymi, że strony łączyła wieloletnia umowa, na mocy której powódka sprzedawała pozwanej koncentrat serwatki. Dochodzona pozwem kwota stanowi należność za sprzedany pozwanej towar. Sąd pierwszej instancji w oparciu o dokumenty załączone do sprawy, zeznania świadków i opinię biegłego nie podzielił zarzutu pozwanej, że uiściła należność za towar w formie przedpłat i stwierdzając, że pozwana nie zapłaciła za dostarczony towar w żadnej formie, zasądził dochodzoną należność na podstawie art. 535 k.c. Sąd Apelacyjny dodatkowo dopuścił z urzędu, sprekludowany w świetle art. 479¹² § 1 k.p.c. w dawnym brzmieniu, dowód w postaci dokumentu potwierdzenia salda wskazując, że powódka wprawdzie powołała się na ten dowód w toku procesu i stwierdziła, że załączyła go do pisma procesowego, jednak w istocie złożyła go dopiero po zamknięciu rozprawy przed Sądem pierwszej instancji, wobec czego nie został on wykorzystany przez ten Sąd, a jest niezbędny do wyjaśnienia prawdy materialnej. Pozwana przyznała w tym dokumencie istnienie niezapłaconej, dochodzonej obecnie w sprawie należności, co stanowi niewłaściwe uznanie długu i dodatkowo potwierdza w niewątpliwy sposób zasadność roszczenia powódki. Pozwana bowiem nie wykazała, że po podpisaniu tego dokumentu zapłaciła uznaną w nim należność.

W skardze kasacyjnej strona pozwana jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Oczywiście zasadność skargi kasacyjnej upatrywała w tym, że Sąd drugiej instancji bezzasadnie dopuścił z urzędu sprekludowany dowód, naruszając tym samym art. 479¹² i art. 479¹⁴ k.p.c. oraz fundamentalne prawa do bezstronności sądu, kontradyktoryjności procesu i równego traktowania stron, co jest jawnym pogwałceniem konstytucyjnych zasad sprawiedliwości. Natomiast jako istotne zagadnienie prawne skarżąca sformułowała pytanie, czy Sąd Apelacyjny mógł dopuścić sprekludowany wniosek dowodowy z urzędu i czy

takie działanie nie narusza w sposób istotny procedury, czy nie prowadzi do obejścia przepisów o prekluzji dowodowej oraz zasad kontradiktoryjności procesu, zasady równego traktowania stron i bezstronności sądu w sytuacji, gdy Sąd Apelacyjny nie wykazał w uzasadnieniu, że zachodzą szczególne okoliczności przemawiające za dopuszczeniem sprekludowanego dowodu z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinien wykazać w pogłębionym wywodzie prawnym, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. Wymaga to przedstawienia tego zagadnienia przez odpowiednie sformułowanie jako ogólnego, abstrakcyjnego pytania prawnego, wskazania przepisu prawa, na tle którego powstało oraz przedstawienia kontrowersji i rozbieżnych ocen prawnych jakie zagadnienie to wywołuje, a także wykazania, że mają one poważny charakter, a mimo to nie stały się przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, co jest konieczne nie tylko do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, lecz także dla rozwoju judykatury (porównaj między innymi postanowienia z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl.).

Jeżeli natomiast skarżący powołuje się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać, że w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w drugiej instancji oczywiście wadliwy wyrok. Sam zarzut naruszenia, nawet oczywistego, określonego przepisu prawa, nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż mimo oczywistego nawet naruszenia przepisu, wyrok może być prawidłowy. Nie wystarczy też powołanie się przez skarżącego na naruszenie przepisów prawa wskazanych w podstawach kasacyjnych, jak również użycie, nawet kilkakrotne przymiotników „rażące”, „oczywiste”, czy „niewątpliwe” do opisu charakteru naruszenia ani wyrażenie przekonania, że doprowadziło do pogwałcenia

konstytucyjnych zasad sprawiedliwości czy demokratycznego państwa prawa, jeżeli nie zostanie wykazane, że sąd drugiej instancji rzeczywiście naruszył prawo we wskazany na wstępie kwalifikowany sposób oraz że doszło do wydania oczywiście wadliwego wyroku (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004/6/100, z dnia 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004/3/49, z dnia 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07, z dnia 7 grudnia 2011 r. V CSK 113/11 i z dnia 22 grudnia 2009 r. I CSK 395/09, niepubl.).

Już samo tylko odwołanie się do wskazanego wyżej rozumienia obu tych przesłanek przedsądu prowadzi do wniosku, że wykluczają się one wzajemnie jeżeli zarzut oczywistego naruszenia prawa dotyczy tego samego przepisu, który wskazany został jako podstawa istotnego zagadnienia prawnego, jak to ma miejsce w rozpoznawanej skardze.

Niezależnie od tego należy stwierdzić, że skarżąca nie wykazała istnienia przesłanek przedsądu, na które się powołała.

Zagadnienie prawne zostało sformułowane jako pytanie, czy Sąd Apelacyjny miał prawo w okolicznościach sprawy dopuścić sprekludowany dowód, co nie stanowi abstrakcyjnego, ogólnego zagadnienia prawnego o uniwersalnym charakterze, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., lecz pytanie o prawidłowość zastosowania przez Sąd określonego przepisu prawa w konkretnej sytuacji procesowej. Niezależnie od tego trzeba stwierdzić, że Sąd Najwyższy już wielokrotnie wypowiadał się w przedmiocie zasad dopuszczania przez sąd z urzędu dowodów, których strona nie złożyła w terminie, jak również jednoznacznie stwierdził, że można sądowi zarzucić niedopuszczenie z urzędu jakiegoś dowodu, mimo że zachodziła ku temu potrzeba, nie można natomiast zarzucać mu, że dopuścił z urzędu jakiś dowód, czyli że skorzystał z przyznanej mu dyskrecyjnej władzy (porównaj między innymi wyroki z dnia 13 lutego 2004 r. IV CK 24/03, OSNC 2004/3/45, z dnia 22 lutego 2006 r. III CK 341/05, OSNC 2006/10/174 i z dnia 24 kwietnia 2008 r. IV CSK 41/08, niepubl.). Skarżąca nie wykazała, że zachodzi potrzeba ponownej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tych kwestiach.

Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej pozwana niewątpliwie nie wykazała, że Sąd Apelacyjny oczywiście naruszył art. 232 k.p.c. i w wyniku tego wydał wyrok oczywiście sprzeczny z prawem. Pominęła bowiem, że Sądy obu instancji ustaliły stan faktyczny na podstawie całego materiału dowodowego i fakt nie zapłacenia przez pozwaną za zakupiony towar wywiodły również z pozostałych dowodów, które dowód dopuszczony z urzędu jedynie potwierdził. Trudno uznać za oczywiście sprzeczny z prawem wyrok zasądzający niezapłaconą przez kupującego cenę nabytego towaru.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.